

א מלחם

ע"י ב"כ עוה"ד ת' פלג-שריק ואח'

מרח' התנאים 12, תל אביב 69209

טל': 03-6421859 ; פקס': 03-7440621

העותר

נגד

מפקד כוחות צה"ל באיר"ש

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים ירושלים

המשיב

הודעה מטעם פרקליטות המדינה

בהתאם להחלטת כבוד השופטת ביניש מיום 27.5.2004, מתכבדת פרקליטות המדינה להגיש את תגובתו המקדמית של המשיב לעתירה, כדלהלן:

מבוא

1. בעתירה זו מבקש העותר כי בית המשפט הנכבד יורה על ביטול צו המעצר המנהלי שהוצא נגדו לתקופה של שישה חודשים, אשר אושר כערכאה הראשונה על ידי שופט משפטי של בית משפט הצבאי, ואשר אושר שנית על ידי בית המשפט הצבאי לערעורים באיר"ש, אשר דן בנושא זה כערכאת ערעורים.

2. המשיב יטען כי דין העתירה להידחות על הסף, כבר מן הטעם שצו המעצר המינהלי התלוי ועומד כנגד העותר עתיד להסתיים ביום 10.6.2004. עתירה זו למעשה אינה מבקשת לתקוף את צו המעצר המינהלי הטכני של העותר, אלא הינה צופה פני עתיד, ומבקשת למנוע את הארכת מעצרו המינהלי של העותר. המשיב יטען כי טעם זה די בו כדי להצדיק את דחייתה של העתירה על הסף. אם וככל שיואריך מעצרו המינהלי של העותר, ניתן יהיה לתקוף במסגרת חליכני הביקורת השיפוטית בבתי המשפט הצבאיים,

ורק לאחר מכן, במועד המתאים, וככל שתהא עינה ככך, לפנות בעתירה לבית המשפט הנבונה לצדק.

3. לחילופין יוסיף המשיב ויטען כי דין העתירה להידחות גם לגופה, בהעדר כל עילה להתערבותו של בית משפט נכבד זה בחחלטות בעניינו של העותר, וכי אין מקום ליערער שניי בעניינו של העותר, לאחר שצו המעצר המנחלי אושר הן על ידי שופט משפטי בערכאה ראשונה והן על ידי שופט של בית המשפט הצבאי לערעורים כערכאת ערער.

רקע עובדתי

4. העותר נעצר ביום 11.12.2003 על-ידי כוחות צה"ל באזור, במסגרת הלחימה בתשתית חטרוור הפלסטינית על כל חלקיה, מרכיבה, ארגוניה וגופיה ולשם סיכול פעולות טרור ופגיעה בתשתית חטרוור.

5. לאחר שהושלמה חקירתו של העותר, מפקד צבאי באיו"ש תורה ביום 28.1.2004 על מעצרו המנחלי של העותר לתקופה של שישה חודשים, מיום 28.1.2004 ועד ליום 27.7.2004, וזאת לפי הוראת סעיף 1 לצו בדבר מעצרים מנחליים (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1226) התשמ"ח-1988 (להלן: "צו המעצרים המנחליים"). צו המעצר הוצא בגין מסוכנותו של העותר לביטחון האזור.

העתק צו המעצר צורף לעתירה וסומן ע/1.

6. ביום 10.2.2004 אישר רס"ן אנסי, שופט משפטי של בית המשפט הצבאי, את צו המעצר המינהלי, לאחר שהוצג בפניו החומר המודיעיני הקיים בעניינו של העותר על-ידי גורמי הביטחון, בקובעו כדלהלן:

"הוצג בפניי ע"י נציג השב"כ חומר מודיעיני עדכני, מהימן ואיכותי אשר מצביע על חשש ודאי לביטחון האיזור לו ישוחרר העציר בימים קשים אלה, ועל מעורבותו של העציר בפעילות צבאית חמורה ועדכנית במסגרת ארגון חתנוים המסכנת את ביטחון האיזור וביטחון הציבור..."

השתכנעתי כי מדובר במעצר האמור לנטרל סכנה עתידית, ובנסיבות אלו מעצר המינהלי של העציר הינו

צעד נדרש ואף מחייב בימים קשים אלו, וזאת על מנת להגן את ביטחון האיזור וביטחון הציבור".

במסגרת החלטתו התייחס השופט המשפטי לבקשת של העותר לקבלת חומר החקירה בציינו כי "מגיע אני למסקנה כי לא ניתן יהיה לחשוף את הליך חקירתו בפני הסניגורית וזאת מטעמי ביטחון החלטיים". כן התייחס השופט המשפטי לבקשת העותר לעבור בית סוחר באומרו "באשר לבקשתו של העציר כי יועבר לכלא ביטחוני הרי עניין זה אינו בסמכות בית המשפט".

העתק החלטת השופט המשפטי צורף לעתירה וסומן ע/2.

7. העותר פנה בערעור על החלטה זו לבית המשפט הצבאי לערעורים. במסגרת ערעורו, העלה העותר את הטענות המועלות בפני בית משפט נכבד זה, ובכלל זאת, את הטענה כי יש להורות על העמדתו לדין, וכן כי להורות על העברתו לבית סוחר אחר.

אל"ם י' מינא, שופט בית המשפט הצבאי לערעורים, הורה ביום 29.3.2004 על-דחיית ערעורו של העותר, לאחר שעיין בחומר החסוי, וכן לאחר שזימן בפניו נציג של שירות הביטחון הכללי. בהחלטתו ציין אל"ם מינא כי:

"עיינתי שוב בחומר החסוי ובמסמכים הסודיים וכן קיבלתי השערות והבהרות מנציג השב"כ, ולאורם אני מחליט כי יש לדחות את הערעור ולאשר את החלטתו של בית משפט קמא אשר הורה לאשר את צו המעצר המינהלי".

העתק החלטת שופט בית המשפט הצבאי לערעורים צורף לעתירה וסומן ע/3.

8. עתירה זו מופנית כנגד החלטה זו.

עמדת המשיב

9. המשיב יטען כי דין העתירה להדחות על-הסף, מבלי להידרש לגופו של עניין. המשיב יטען שאין מקום לדון לגופה בעתירה התוקפת מעצר מינהלי שתקופתו למשך שישה חודשים, שמוגשת זמן קצר לפני תום תקופת המעצר, כחודשיים לאחר שערעורו של העותר על החלטת שופט צבאי לאשר את המעצר המינהלי נדחה (ביום 29.3.2004) על ידי בית המשפט הצבאי לערעורים.

10. הפרקליטות תבקש לעדכן את החרכב הנכבד כי לפני כשמה התפרחה תופעה במסגרתה חיו עצורים מינהליים מגישים עתירות לבית המשפט הנכבד בסמוך לתום תקופת המעצר המינהלי, תקופה ממושכת לאחר שערעור שהגישו לבית המשפט הצבאי לערעורים נדחה.

על-פניה, מטרתה של עתירה מסוג זה אינו להעמיד תחת ביקורת שיפוטית את המעצר המינהלי הנוכחי, אלא למעשה מדובר בניסיון לקבל מידע האם בכוונת המשיב להאריך את המעצר המינהלי לתקופה נוספת, ולבקש מבית המשפט הנכבד למנוע הארכת המעצר המינהלי, קרי, למנוע מחמשיב להפעיל במידת הצורך את סמכותו שבדין, תוך נסיון לעקוף את הליכי הביקורת השיפוטית על הארכתו של מעצר מינהלי, שנקבעו בדין החל באזור.

למותר יהיה לציין, שבכל הנוגע להארכת המעצר המינהלי לתקופה נוספת אין עילח כלשהי להתערבות בית המשפט הנכבד, וזאת של סעד זה להדחות על-הסף – ראשית, ככלל, בית המשפט הנכבד אינו מבקר חוקיות פעולות עתידיות, שטרם בוצעו, שכן מדובר במקרה כזה בעתירה "תיאורטית" ו"מוקדמת"; ושנית, לעותר סעד חלופי, כיוון שאם המעצר המינהלי אכן יוארך, דינן של טענות העותר להתברר במסגרת ההליכים שנקבעו בדין, קרי, יהיה צורך באישור של שופט צבאי להארכת המעצר המינהלי, ואם יינתן האישור האמור, יוכל העצור להגיש ערעור לבית המשפט הצבאי לערעורים.

11. בעניינו של העותר דכאן נבקש לציין, ראשית, כי העתירה חוגשה זמן קצר יחסית לפני תום תקופת המעצר המינהלי הנוכחי, ושנית, כי לעותר לא אצח הדרך לפנות לבית המשפט הנכבד, וזאת בלשון המעטה, כיוון שחלפו כבר למעלה מחודשיים מאז נדחה ערעורו של העותר בבית המשפט הצבאי לערעורים.

12. לאחר שעמדה הפרקליטות על התופעה, שהיא על-פניה ניצול לרעה של הליכי בית משפט, ביקשה הפרקליטות מבית המשפט הנכבד, במסגרת דיון באהת העתירות מסוג זה, בג"ץ 5094/03 אבו ערה נ' מפקד כוחות צה"ל באיר"ש, להידרש לתופעה, תוך שהיא מבקשת מבית המשפט הנכבד, שלא להידרש לעתירות מסוג זה לגופן.

בית המשפט הנכבד נעתר לבקשת הפרקליטות, תוך שהוא קובע בפסק דינו מיום 18.6.03 בבמ"ץ 5094/03, כדלקמן:

"העותר נתון במעצר מינהלי כשנת וחצי, המוארך מעת לעת, כאשר הארכת נתונות לביקורת שיפוטית צבאית

של שתי ערכאות שיפוטיות צבאיות. המעצר המנהלי
האחרון עומד להסתיים בעוד שבועיים, ובדעת הרשויות
לבקש את חארכתו.

ברי, כי העילה להארכת המעצר חייבת להיבדק בכל פעם
מחדש, ועל הרשויות לתת דעתם אם המידע שבשעתו
ועל-פיו נעצר העציר מספיק הוא להמשכת מעצרו, בעוד
שאין חולק כי על הרשות לתת דעתה כי נדרש מידע בעל
משקל כבד יותר, ככל שמתארכת תקופת המעצר.

כאמור לעיל, עניין העותר עומד להיבדק על-ידי
הערכאות השיפוטיות הצבאיות מחדש, בדרך בקשתם
לחאריך את המעצר המנהלי.

בניסבות אלה, איננו רואים מקום להידרש למידע
שביסוד המעצר; כמקובל עלינו, בדרך-כלל, כאשר
העתירה מותחה במנינו בתחילת תקופת המעצר.

העתירה נדחת. " [ההדגשות הוספו – שלנו]

13. כד אף ציין בית המשפט הנכבד בפרשה דומה בבג"ץ 9739/03 קטנה נ' מפקד כוחות
צה"ל באזור יהודה ושומרון, (טרס פורסם), באומריו:

"עתירה זו שהוגשה לבית המשפט ביום 30.10.2003,
מופנית כנגד צדקתו של צו מעצר מינהלי, שהוצא על-ידי
המפקד צבאי ביום 31.5.2003, ושמכותו נעצר העותר
למשך שישה חודשים. יצויין כי עוד ביום 24.6.2003 דחה
בית-המשפט הצבאי לערעורים את ערעורו של העותר על
החלטת שופט צבאי משפטאי לאשר את צו המעצר.
משמע, כי את עתירתו שלפנינו הגיש העותר יותר
מארבעה חודשים לאחר דחיית ערעורו ואך כחודש לפני
מועד פקיעתו של צו המעצר. די בשיחוי ניכר זה כדי
לחמג את טעמה של העתירה; מה גם שמן העיון
בנספחי העתירה נובע כי על תצחירו התומך בטענות
עתירתו הוחדם העותר, על-ידי בא-כוח, עוד ביום
14.9.2003. בפי הפרקליט המלומד לא היה כל הסבר, על
מה ולמה עיכב תחת ידו את הגשת העתירה עוד כחודש
וחצי נוספים.

בעתירה נתבקש גם צו שיוחה למשיב לחימנע מתארכת
תוקפו של צו המעצר הנוכחי. אין זאת אלא שבהשהותו

את הגשת עתירתו נגד צו המעצר חקיים, עד קרוב למועד פקיעתו, קיווה בא-כוח העותר שיינתן לו לחשיג על קיום עילה להארכת תוקפו של המעצר, עוד בטרם גילה המשיב אם אמנם בדעתו להאריך את תוקף המעצר. בנקיטת 'טקטיקה' כזאת יש משום שימוש בלתי ראוי בהליך. עצור המבקש לעתור כנגד צדקת מעצרו מצופה לעשות כן תוך זמן סביר לאחר שבית המשפט הצבאי לערעורים דחה את ערעורו על החלטת השופט הצבאי לאשר את הצו. מאידך, כל שד לא מיצה את סעדו החלופי, בהגשת ערעור לבית-המשפט הצבאי, אין עצור זה יכול להישמע בעתירה לפני בית-משפט זה; לא כל שכן, שאין יסוד לדון בעתירתו נגד החלטת עתידית – ולוא גם צפויה – להאריך את מעצרו. העתירה נדחת". [ההדגשה הוספה – שלנו]

14. לאור האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את העתירה על-הסף, ללא שיתקיים בה דיון לגופן של טענות העותר, שדין יהיה להתברר בפני ערכאות השיפוט הצבאיות, שנקבעו בדין החל באזור, וזאת אם יוחלט על הארכת המעצר המינהלי.

15. לחילופין יוסיף המשיב ויטען כי דין העתירה להידחות גם לגופה, שכן מחומר החסוי שהוצג בפני שתי הערכאות עולה כי קיימת הצדקה מלאה למעצרו של העותר במעצר מינהלי. כאמור, שתי ערכאות שיפוטיות עיינו בחומר חסוי זה שהוצג בפניהן, ואישרו כי לא ניתן לשחרר העותר מבלי לסכן את בטחון האזור. המשיב יטען כי בהחלטות אלו לא נפל כל פגם.

מטבע הדברים, לא נוכל לפרט מעבר לכך במסגרת הודעה גלויה זו אך מובן כי ניתן יהיה להציג את החומר החסוי לעיני בית המשפט הנכבד, במעמד צד אחד, אם יסכים לכך העותר.

16. העותר טוען כי יש להורות על העמדתו לדין פלילי, חלף מעצרו המינהלי, לאור הודאתו (כנטען על-ידו) בעבירות ביטחוניות במסגרת חקירתו. לטענה זו נשיב, ותחילה, כי אין בה כדי לגרוע מתוקפו של צו המעצר המינהלי שהוצא בעניינו של העותר. המבוסס על מידע מודיעיני מוצק ומחייב והמצביע על מסוכנותו של העותר לשלום הציבור ולבטיחותן האיזור. עוד נציין, כי ישנם טעמים של ממש המצדיקים את העמדה, על פיה לא ניתן להורות על העמדתו לדין של העותר. טעמים אלו הינם חסויים, וניתן יהיה לפרטם בפני בית המשפט במעמד צד אחד. נציין כי טענה זו הועלתה על-ידי העותר בפני בתי המשפט

הצבאיים, אך לא נמצא על-ידם כי הינה מצדיקה את התערבותם. לבסוף, נוסף ונציין, כי האפשרות להעמיד את העותר לדין, על אף הטעמים האמורים, שבה ונבחנת על-ידי הגורמים השונים, וטרם נתקבלה החלטה סופית בעניין.

17. בכל הנוגע לטענתו של העותר בעניין בית הסוהר בו הוא כלוא, נציין כי דין טענה זו להידחות על הסף, מחמת קיומו של סעד חלופי – הגשת עתירה לבית המשפט המחוזי. לא זו אף זו, מקום כליאתו של העותר הינו פועל יוצא מחקביעה כי הינו "טעון הגנח". בעניין זה פנה העותר בעתירה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (עני"א 1323/04). הדיון בעתירה קבוע במהלך חודש יוני 2004, וממילא, אין כל הצדקה כי בית משפט נכבד זה ידרש לטענותיו של העותר בעניין זה במסגרת ההליך הנוכחי.

18. מעבר לכך עיון בעתירה מעלה, כי העותר מנסה לקיים במסגרת עתירה לבג"צ מעין "ערעור שני בערכאה שלישית" על החלטות בית המשפט הצבאי בערכאה הראשונה. למסקנה זו ניתן להגיע מעיון בעתירה, שכן בעתירה חוזר העותר למעשה על הטענות שהועלו על ידו בערכאת הערער, טענות שנדחו כולן על ידי ערכאה זו. אלא שכדוע, בית משפט זה לא נועד לשמש כערכאת ערעור נוספת, והעותר לא הצביע על כל פגם מהותי שנפל בהחלטות מי משתי הערכאות, המחייב את ביטול החלטותיהן.

לפיכך, לענייננו יפים כיום דבריו של בית המשפט הנכבד, שנאמרו בעניין עתירות שמוגשות כנגד פסקי דין של בית המשפט הצבאי לערעורים, כדלקמן:

"חלכה פסוקה היא, שבית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על פסק דינו של בית המשפט הצבאי לערעורים".

19. סוף דבר, בכל טענות העותר אין ממש ועל כן נבקש את דחיית העתירה על הסף, ולגופה.

חיוס: י"ז סיון תשס"ד

06 יוני 2004

יובל רויטמן, עו"ד

עוזר לפרקליטת המדינה